

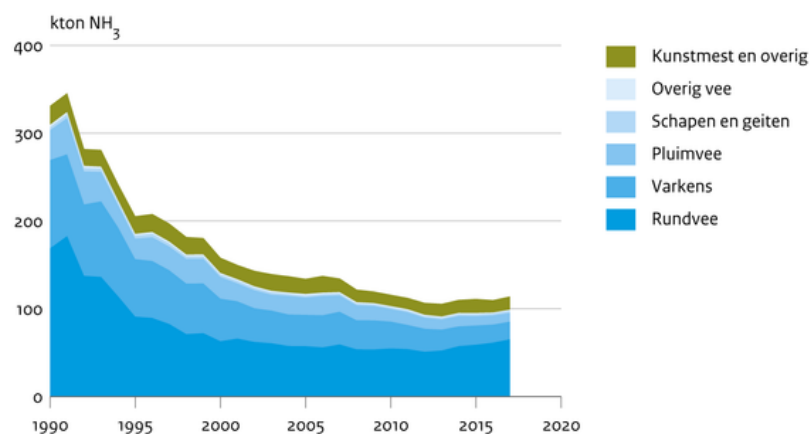

Position Paper Rabobank

Rondetafelgesprek Stikstof 21 juni 2021

Generaties lang is de Nederlandse land- en tuinbouw een uiterst dynamische en succesvolle sector. Een sector die onmisbaar is voor de kwaliteit van leven en onlosmakelijk verbonden met onze maatschappij. Tegelijk staat de sector onder druk, vooral door het beslag op de milieugebruiksruimte in Nederland. Sinds 1990 is de emissie-uitstoot binnen de veehouderij drastisch afgenomen. Rabobank gelooft in de kracht van de sector om richting de toekomst een verdere reductie te realiseren.

Emissie ammoniak (NH_3) door land- en tuinbouw per diercategorie

Bron: RIVM/Emissieregistratie

RIVM/sep19
www.clo.nl/nl010116

Rabobank is zich bewust van de rol die zij heeft te spelen in de transitie van de verduurzaming van de landbouw en erkent dat er nu ook echt geschakeld moet worden op het stikstofdossier. Die stap kunnen we alleen maken als we ook in gezamenlijkheid blijven optrekken.

PAS-melders problematiek

Sinds de uitspraak van de Raad van State in 2019 hebben we te maken met de zogeheten PAS-melders problematiek. Zonder dat deze groep agrarische ondernemers blaam treft, staan PAS-melders 'op slot' als het om bedrijfsontwikkeling gaat. Hoe langer deze onzekerheid duurt, des te meer dit van ondernemers zal vragen. Rabobank wil voorkomen dat ondernemers gedwongen worden hun bedrijf te sluiten, omdat hun vergunning nog niet gelegaliseerd is. Samen met de NVB is in februari hier nog aandacht voor gevraagd (NVB reactie financiering PAS-melders, februari 2021).

Voor de bank en klant is de huidige situatie een groot probleem en is er een impasse ontstaan: Rabobank wil haar klanten niet in de kou te laten staan, maar de plicht rust op ons alleen te financieren als er een vergunning is. De bedrijfsactiviteiten moeten immers legaal zijn. Dit zorgt voor onwerkbaar situaties, wat tot ongenoegen leidt bij alle betrokken partijen.

Intern salderen op NB-wet vergunning

De stikstofproblematiek bezorgt ondernemers veel onzekerheid. De huidige manier van intern salderen op een Natuurbeschermingswet vergunning (NB-vergunning) zorgt voor minder rechtszekerheid voor de ondernemers. Zij hoeven geen nieuwe vergunning aan te vragen maar dienen zelf te bewijzen dat de uitstoot van stikstof niet stijgt. Dit is voor ondernemers maar ook voor de bank geen gewenste situatie.

De overheid zal op korte termijn concreet toepasbare oplossingen dienen te creëren voor ondernemers. Niet in de laatste plaats omdat Rabobank – als secundaire partij – zich in haar financieringsbeleid moet houden aan de geldige wet- en regelgeving.

Randvoorwaarden voor herfinanciering

Rabobank heeft de overtuiging dat het cruciaal is te focussen op het bieden van rechtszekerheid voor ondernemers, zodat zijde komende jaren de bedrijfsvoering rechtsgeldig te kunnen continueren. De bank roept op om dergelijke garanties vanuit het ministerie van LNV lang genoeg te laten duren om klanten via herfinancieringen te kunnen voorzien in de continuering van bedrijfsvoering. Rabobank wil graag haar ondersteuning bieden, waarbij de volgende randvoorwaarden essentieel zijn:

1. Er ligt een schriftelijke bevestiging vanuit het bevoegd gezag over de aantallen dieren die over uiterlijk drie jaar definitief vergund worden.
2. Er is een schriftelijke toezegging dat niet zal worden gehandhaafd om reden dat de overheid in gebreke is gebleven en de ondernemer geen blaam treft.
3. Via een schriftelijke toezegging is compensatie van de ondernemers (=omzetgarantie) geborgd mocht door onvoorziene omstandigheden de dieren aantallen toch niet gehouden mogen worden. Hiermee compenseert de overheid de ondernemer voor de geleden schade tot aan het moment dat dat de dieren alsnog gehouden kunnen worden. Rabobank merkt op dat dierenwelzijn hierbij een rol kan gaan spelen. Er zullen dieren afgevoerd moeten worden in deze casus, wat niet helpt bij de maatschappelijke opinie over dierenwelzijn.

Inzet vanuit Rabobank

De veehouderij wordt gevraagd een grote verduurzamingsopgave uit te voeren als het gaat om het terugbrengen van emissies, extensivering van de bedrijfsvoering en verder vergroten van biodiversiteit. Rabobank wil haar rol daarin pakken en zijn we betrokken bij verschillende initiatieven:

- **Opzetten van een Grondfonds:** om extensiveren beter mogelijk te maken, wil Rabobank grond makkelijker bij ondernemers krijgen;
- **Opzetten van een Herallocatiefonds:** wij zien een gebiedsgerichte aanpak als belangrijke weg uit de stikstofcrisis. Met het opzetten van een herallocatiefonds wil de bank een vehikel bieden om betere verkaveling, extensivering en verplaatsing mogelijk te maken;
- **Coalitie Toekomstgerichte Melkveehouderij:** samenwerking met NAIK, LTO Nederland en NZO die 7 juni jl. een plan presenteerde om reductie van stikstof te realiseren in de melkveesector.

Met deze initiatieven draagt Rabobank graag bij aan toekomstbestendige land- en tuinbouw en zet daar vol op in. Tegelijkertijd is er ook een verantwoordelijkheid richting klanten en de problematiek waar zij dagelijks mee geconfronteerd worden. In bedrijfsmodellen met smalle marges maar grote toegevoegde waarde voor kwaliteit van leven in Nederland is er vooral behoefte aan stabiliteit en zekerheid. Ondanks de uitdagingen die de transitie met zich meebrengt, gelooft Rabobank dat we samen tot een groene en gezonde sector kunnen komen die bijdraagt aan de kwaliteit van het leven.

Marijn Dekkers

Sectormanager veehouderij

Bedrijven